

Dyslexie

„Dyslexii se rozumí omezená schopnost naučit se číst navzdory normální inteligenci, dobrému tělesnému i duševnímu zdraví, přiměřené vzdělávací nabídce, motivaci a vyvíjenému úsilí dotyčného jedince.“ (Jošt, 2011, s.20)

Znaky (Zelinková, 2015):

- **Rychlost**
 - Dítě luští písmena, hláskuje, neúměrně dlouho slabikuje nebo naopak domýšlí slova.
 - U pravochem. dyslexie – čte přiměřeně, ovšem nechápe obsah textu
- **Chybovost**
 - Záměna tvarově podobných – p-b-d
 - Záměna zvukově podobných – t-d i zcela nepodobných
- **Technika čtení**
 - Při běžné výuce četby (analyticko-syntetická metoda) přetrvávající návyk dvojího čtení – nejdříve pro sebe a pak nahlas – z dlouhodobého hlediska problémy se spojováním hlásek do slabik
- **Porozumění**
 - Je závislé na předchozích ukazatelích – rychlém a hbitém dekodování, syntéze písmen a odhalení obsahu

Metody nácviku čtení

Genetická metoda

Globální metoda

Analyticko-syntetická metoda

hlásková metoda, vychází z mluveného slova a z toho, že český pravopis je fonetický – grafému odpovídá foném,

děti si osvojují hlásku vyvozením ze slova, čtení po slabikách,

využívá rytmizace, říkadel, pohádek, obrázků

3 etapy

1. Etapa jazykové přípravy na čtení – předslabikářové období.
2. Etapa slabičně analytického způsobu čtení - slabikářové období.

3. Etapa plynulého čtení.

Reedukace dyslexie vychází z *analyticko-syntetické metody čtení*.

Vlastní čtení se skládá ze 2 *oblastí*, které se vzájemně ovlivňují (O. Zelinková, 2015):

A. **Technika čtení, dekódování**

Zrakoprostorová identifikace písmen,
Spojení hláska - písmeno,
Spojování písmen do slabik,
Čtení slov se zvyšující se náročností hláskové stavby,
Čtení vět, souvislého textu.

B. **Porozumění**

Porozumění izolovaným výrazům,
Mechanické porozumění na základě paměti,
Porozumění na základě pochopení souvislostí.

Základní techniky práce s textem u dyslexie

1. Metoda obtahování
2. Metoda Fernaldové
3. Metoda postřehování
4. Čtení se záložkou (okénkem)
5. Čtení v duetu
6. Metoda vyhledávání chyb
7. Metoda dublového čtení
8. Návčik dlouhých a krátkých samohlásek
9. Metoda globálního čtení

Tištěné materiály k práci s žáky se SPU

Živá abeceda – Nakladatelství Fraus

Postřehování slabik (Bednářová, J.)

Čtení pro mne (Bednářová, J.)

Hrajeme si s písmeny - rozlišování hlásek (O. Zelinková, nakl. DYS),

Hrou s písmeny k lepšímu čtení (E. Kubická, nakl. Grafie)

Astronomie bez dalekohledu – text upraven pro dyslektické žáky (Balharová)

Základy čtení I, II (Z. Michalová, nakl.Tobiáš)

Čítanka pro dyslektiky II., III., IV.díl (nakl. Tobiáš)

Čtení mě baví I.díl, II.díl (Zelinková)

Čtenářské tabulky - základní soubor (J. Novák, nakl. Tobiáš)

Čtenářské tabulky - rozšiřující soubor (J. Novák, nakl. Tobiáš)

Cvičení pro dyslektiky: I. - V. (O. Zelinková)

Když dětem nejde čtení 1. (čtení slov s otevřenou slabikou), 2. (čtení slov s uzavřenou slabikou), (S.Emmerlingová) (nakl. Portál)

Nauč mě správně číst (H. Tymichová, nakl. Práce)

Multimediální interaktivní Testy a Slabikář pro děti od 4 let, k možnému odhalení a prevenci počátečních problému při čtení a psaní (Kupčíková, A. www.dys.cz)

Logico Piccolo – Pracovní karty pro český jazyk, porozumění, apod.

Internetové odkazy

<http://www.dyscentrum.org/vzdelavani>

www.kaminet.cz

www.dys2.org

www.dys.cz

<https://www.tablexia.cz/cs/>

<http://labyrinthschool.cz/>

www.vasedeti.cz

www.zelinkova.cz

[Jazyky bez bariér](#)

CZECHDYSLEXIA.CZ

Literatura:

JUCOVIČOVÁ, D., ŽÁČKOVÁ, H. *Dyslexie*, D&H, 2007.

JUCOVIČOVÁ, D., ŽÁČKOVÁ, H. *Reedukace specifických poruch učení u dětí*. Praha: Portál, 2009.

JOŠT, J. *Čtení a dyslexie*. Praha: Grada, 2011.

ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení*. Praha: Portál, 2015.

ČERNÁ, M., STRNADOVÁ, I. *Dyslexie. Detektivní úkoly pro malé čtenáře*. Praha: Fragment, 2011.

BUREŠOVÁ, J. *Povím Vám o dyslexii*. Brno: Edika, 2016.